

Próbaterem

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXII. évfolyam, 40. szám, 2018. október 5.

„A lélek, a lét türelme.” Tanulmányok József Attiláról. Szerkesztette Veres András. Balassi Kiadó, Budapest, 2018, 287 oldal, 3000 Ft

A szerzők érdeklődését persze irányítja is a kötet koncepciója: túlnyomó szerephez jut az értekező József Attila. A gyűjtemény második fele (a 3-5. fejezet) kifejezetten erre koncentrál, a költő elméleti tájékozódására, a középosztályról vallott nézeteire és a tudat-öntudat József Attila-i felfogására. És az első két fejezet (a *Nyugattal* való kapcsolatáról és Móricz Zsigmondhoz fűződő viszonyáról) ugyancsak viszonylag kevés teret enged a lírikusnak: ott van ugyan egy-két verselemzés, de az életrajzi és szövegtörténeti megközelítés a domináns.

Valahogyan ahhoz lehetne hasonlítani a kötetet, mintha sok kiváló zenész próbatermébe látogatnánk be: van, aki csak jelzi, hogy hogyan is kellene játszani a darabot; van, aki virtuózan improvizál, de kicsit mást, mint a játszandó darab volna; van, aki egy régóta ismerős gyakorlatot ismétel; és van, aki valami egészen újat próbálgat. Nem várhatjuk (el), hogy összhangzás jöjjön létre, ez a kicsit zajos egybehangzás is nagyon érdekes. És látjuk, érezzük, hogy valami alakulóban van - még ha tíz évet kell is várni egy újabb, hasonló kötetre (vagy az egyéni teljesítmények könyvvé-formálására), látszanak azok az irányok, amelyekre majd számíthatunk, és amelyek eddig nem is nagyon voltak előtérben.